

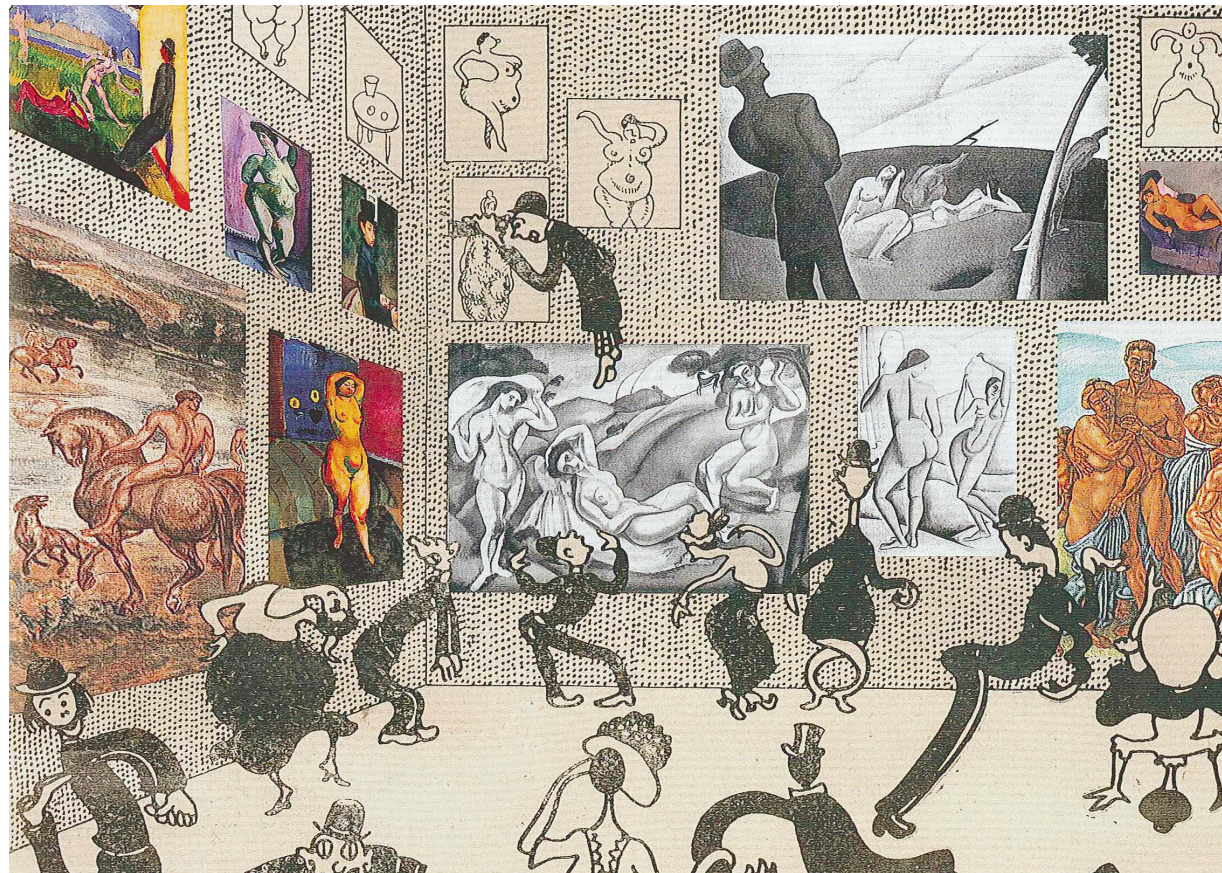
PREMIER – AMIKRŐL NÁLUNK OLVASHATTAK ELŐSZÖR

Áldásos gúnyrajzok

Elsőként hoztuk le a múlt század eleji karikatúrákat, melyek segítettek lappangó festményeket azonosítani, például a Nyolcak csoport kiállításai esetében.

„Ez utóbbi elem jelenik meg azon a szenzációs karikatúrán is, amelyet a *Fidibusz* címlapon közölt az 1911-es Nyolcak-kiállítással kapcsolatban. Itt a tárlatlátogatók nem pusztán staffázs alakjai a karikatúrának. Az alakok a képeken látható pózokat imitálják, és örült táncuk azt sugallja, hogy a kiállítás megtekintése az elmeállapotra veszélyes.”

Kovács Bernadett: Képek a „nevetőkabinet”-ből, avagy a Nyolcak festészete a karikatúrák tükrében, 2006/2

Jobbra: A 8-ak és az ő közönségük

Forrás: A 8-ak tárlata, *Fidibusz*, 1911. május 5. 1. o.
(színes festményrekonstrukciókkal kiegészítve)
© Artmagazin

Nálunk startolt a kisegér nagy karrierje

Egy apa leül Stuart Little rajzfilmet nézni, hogy lekösse kislányát a karácsonyi várakozásban, elkerekedik a szeme, majd sok száz telefon és sok ezer kilométer utazás eredményeképpen a mese vége egy igazi Berény Róbert-kép lesz. A hajmeresztő, fordulatos, azóta a kánonba épült történetet olvasóink a főhőstől első kézből, „élő egyenesben” ismerhették meg.

Barki Gergely: A kutatás és a véletlenek, Személyes hangvételő „megtalálás-élmény” – beszámoló, 2009/3

A 33. számunk címlapján Berény Róbert *Alvó nő fekete vázával* című festményének részletei a *Stuart Little* című film képkockáival keverednek

A budapesti ifjú

Lehet, hogy a Szépművészeti Múzeum leghíresebb képének modellje nem más, mint Beatrix királyné unokaöccse, a hétéves korában bíborossá kinevezett Ippolito d'Este?

„A Bembo-teóriát tehát a szakirodalom már évtizedekkel ezelőtt *ad acta* helyezte, ám helyébe egészen mostanáig nem tudott jobb megoldást állítani. A múltkoriban azonban Alessandro Ballarin, a páduai egyetem professzora olyan új elmélettel állt elő, amely nekünk magyaroknak szívet melengető is, hiszen a hazai művelődéstörténet számottevő szereplőjéről van szó...”

Vécsey Axel: Raffaello budapesti ifjúja: Ippolito d'Este képmása?, 2012/6

Balra: Raffaello Santi: *Ifjú képmása (Ippolito d'Este?)*, 1502–1505 körül, fatábla, olaj, 54 × 39 cm, Budapest Szépművészeti Múzeum
© Szépművészeti Múzeum

Barki Gergely: WANTED, 2005/1

Tihanyi Lajos: *Pont Saint-Michel*, 1908, olaj, vászon, 53,5 x 65 cm
A Kieselbach Galéria és Aukciósház jövöltábol

Egy különös lakás titkai

A szenzációszámba menő autodidakta zseni, Henry Darger történetét Halász Péter írta meg nekünk, közvetlenül a hagyaték jelentőségéről szóló dokumentumfilm világpremierje után.

„Chicago, 1972. Henry Dargert, a nyugdíjas kórházi takarítót elfekvőbe szállítják – már nem képes felbotorkálni bérlakásába, ahol hatvan éven keresztül lakott, megszakítás nélkül. Az idős embert a környéken mindenki csak látásból ismeri, amint szemetekukákban turkál, újságok és magazinok után kutat. Köszön, de nem beszélget. Naponta többször elsántikál a templomba, egy étkezdében megebédel, és aztán haza. Az elfekvőkórházban rövidesen meghal. Testét jelöletlen sírba helyezik. A bérlakást ki kell üríteni. És itt kezdődik Henry Darger karrierje. A munkások üzennek a tulajdonosnak, hogy különös dolgokat találtak a lakásban, és vessen egy pillantást a holmikra, mielőtt kidobják őket a szemétkukába. Nathan Lerner, a lakás tulajdonosa, Moholy-Nagy intézete, a New Bauhaus munkatársa a helyszínre siet.”

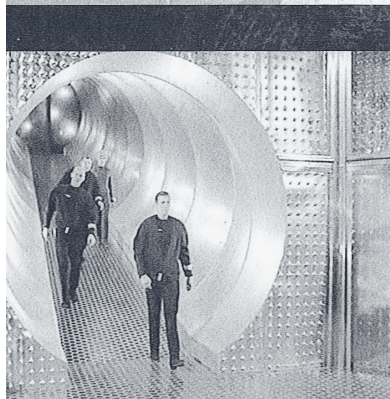
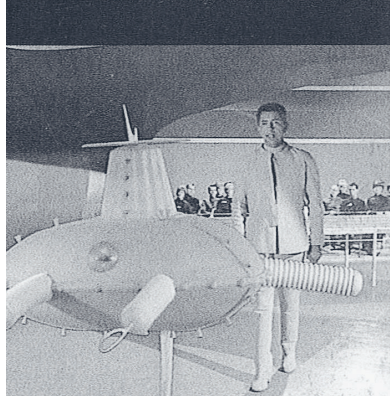
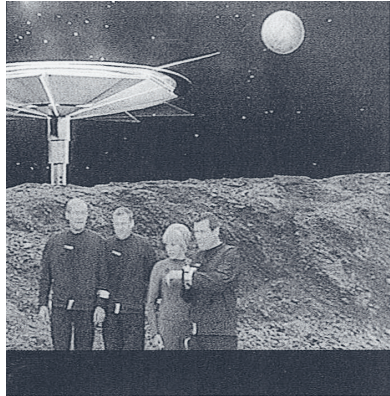

Illusztrációk Henry Darger *A Vivien lányok története, avagy a gyerekrabszolga-lázadás következtében dülő, Gladeco–Angelénia háború viharáról a Képzelt Birodalomban* című 15 ezer oldalas regényéből

© AFAM

Halász Péter: Henry Darger (1892–1973), 2005/2

Jobbra: Lakner László: *Varrólányok Hitler beszédét hallgatják*, 1960, olaj, vászon, 70 x 100 cm, Roberto Tosi gyűjteménye, Szépművészeti Múzeum (hosszú távú letét)
© Szépművészeti Múzeum Fotó: Szesztay Csanád

Részletek az 1965-ös *Orion űrhajó* című sorozatból

Ambrus Mária díszlete az Örkény Színház Elfriede Jelinek *Mi történt, miután Nóra elhagyta a férjét, avagy a társaságok támaszai* című darabjában
© Fotó: Eder Vera

Varrólányok

Az eltűnt varrolányok esete.
Nyomozás Lakner László képe után

Fordulatos festménysors Kelet-Közép-Európából, amiben szerepet játszik a szigorú műtész Aradi Nóra, a nemkülönbön elégedetlen Erdély Miklós és Csernus Tibor, egy véletlenül erre járó olasz biológus házaspár, az autóstoppos Szentjóbby Tamás és a Hitler beszédét rádióan hallgató varrónők. Történelmi igazságtétel egy római magángyűjteményből előkerült korai Lakner-festménynek.

Orion Divatshow

Bárdy Margit, a legendás tévésorozat díszlet és jelmeztervezője

Igazán sikeres volt az *Orion űrhajó* – benne McLane kapitány és Tamara – földi pályafutása. Az 1965-ben készült, hétrészes német tévésorozaton több generáció nevelkedett, Magyarországon is vetítették, és ma már klasszikusnak számít a tudományos-fantasztikus filmek világában. A harmadik évezredben játszódó sorozat sikere nemcsak a földönkívüli lényekkel folytatott küzdelemnek és egyéb lebilincselő kalandoknak volt köszönhető, hanem legalább annyira a film látványvilágának, az akkoriban még szokatlan trükköknek, a fantasztikus díszleteknek, illetve a színészek futurista megjelenésének. Kevesen tudják, hogy az Orionon uralkodó divat kreátora a Münchenben élő magyar Bárdy Margit volt. Nevéhez több mint kétszáz színházi és filmprodukciónak jelmez- és díszlettervei fűződnek: köztük olyan kuriózumok, mint a sokoldalú Bauhaus-művész, Oskar Schlemmer *Triadikus balettjének* rekonstrukciója.

Kovács Ágnes: *Felszállt az ORION... Bárdy Margit díszlet- és jelmeztervei*, 2006/1

Haldokló színpadi főhős? Szerelmesek drámája? Hiába. Színházi sorozatunkban csakis díszletekre figyelünk, pompás képzőművészeti kapcsolódásokat fejtünk fel.

Örkény Színház, Elfriede Jelinek Nóra verziója. Ambrus Mária díszlete váratlan: a Magyar Rádió 14-es stúdiójának tökéletes rekonstrukciója, minden ugyanúgy néz ki a bemondófülkétől a lépcsősorig, mint a Szende László féle 1951-es, megmaradt eredetiben. Az egykor kultikus rádiósorozat, a *Szabó család* felvételei épp e stúdió falai között zajlottak. A család, amely a hatvanas évek szinte minden típusát felvonultatta, és csiklandós volt, ha olyan fotó jelent meg az újságban, mintha tényleg rokonok lennének. Felnőtt úgy egy generáció, hogy mintanagymamája Gobbi Hilda volt. Icu, Irén és a szintén textilgyárban dolgozó Angéla ugyanazokkal a nőszerep-gondokkal küzdöttek, mint a darabban Nóra. És ami e két szöveget összeköti, hogy Benedek Mari jelmezei pont a hivatkozott Lakner-képet idézik.

Fehér Dávid: *Lost and found: Az eltűnt varrolányok esete – nyomozás Lakner László képe után*, 2010/5
Topor Tünde-Buzogány Anna: *Elfriede Jelinek: Mi történt, miután Nóra elhagyta a férjét, avagy a társaságok támaszai*, 2012/1

Neked
megvan
mind a

?!

Ajándékozz Artmagazin-előfizetést!
elofizetes@artmagazin.hu

